

Blok tematyczny: Podróże po Polsce

Temat dnia: Palcem po mapie

1. Ed. wczesnoszkolna: Słuchanie tekstu informacyjnego o Polsce. Wprowadzenie zasad pisowni wielką literą na podstawie wiersza Romana Pisarskiego „Wielka litera”. Granie w grę „Państwa miasta”. Uzupełnianie zdań wyrazami. Świąteczne wędrówki po kraju - tradycje i zwyczaje wielkanocne.

- Podręcznik – część 4 – str.20-23
- Ćwiczenia – część 4 – str.19-20

Tradycje i zwyczaje Wielkanocne:

<https://youtu.be/r-to1UXYMUA>

Mniej znane tradycje wielkanocne w różnych regionach Polski

Pucheroki

Pucheroki do dziś obchodzone są w okolicach **Krakowa** (m.in. w Bibicach, Zielonkach, Trojanowicach czy Tomaszowicach). Ten zwyczaj wielkanocny ma swoje korzenie jeszcze w dawnych zabawach krakowskich żaków. W Niedzielę Palmową młodzi chłopcy wygłaszają różne oracje (zazwyczaj żartobliwe), za co otrzymują drobną zapłatę lub podarki. Twarze mają pobrudzone sadzą, ubierają się w kozuchy, a na głowy zakładają wysokie stożkowe czapki, przyozdobione kolorowymi bibułkami.

Wieszanie Judasza

Wieszanie lub topienie Judasza to tradycja wielkanocna, która w Polsce może kojarzyć się z wiosennym topieniem Marzanny. Choć słowiańskie pożegnanie zimy wywodzi się jeszcze z czasów pogańskich, tak pożegnanie z Judaszem jest zakorzenione w tradycji chrześcijańskiej. Symbolizuje ukaranie zdrajcy, który wydał Jezusa Chrystusa. Kukłę Judasza sporządza się ze słomy, następnie ubiera w podarte ubrania i wiesza na wieży kościoła lub słupie. Następnie strąca się ją i, okładając kukłę kijami, rozpoczyna się pochód po całej wsi. Na końcu zostaje ona podpalona i wrzucona do rzeki. Wieszanie Judasza rozpoczyna się zazwyczaj w Wielki Czwartek późnym wieczorem lub nocą i kończy kolejnego dnia. Obecnie zwyczaj wieszania Judasza przetrwał jedynie na **Podkarpaciu**, m.in. w Pruchniku.

Pogrzeb żuru i wieszanie śledzia

Dawniej tradycje związane z zachowaniem odpowiedniego postu przed i w trakcie świąt wielkanocnych były bardzo ważne i rygorystycznie do nich podchodzono. Podczas Wielkiego Postu faktycznie nie jedzono mięsa, nabiału czy cukru. Najczęstszym pokarmem były wtedy... żur i śledź. Dlatego gdy kończył się okres postny i nadchodził ten radosny, świąteczny, urządzano symboliczny pogrzeb żuru i śledzia. Ten zwyczaj wielkanocny obchodzono zwłaszcza na **Kujawach**.

Aby pożegnać się z monotonnym i nie lubianym pokarmem, w Wielki Piątek wieczorem albo Wielką Sobotę rano napelniano gar żurem (czasem z dodatkiem błota, popiołu i innych nieczystości). Następnie zawartość wylewano do wykopanego dołu (często wrzucano tam też cały garnek), który następnie zakopywano. Samego śledzia z kolei (zwykle wyciętego z drewna lub tektury) wieszano na drzewie. Po tym obrzędzie można było zasiąść do sytego, wielkanocnego śniadania.

Szukanie jajek wielkanocnych

W zachodniej części Polski powszechny jest zwyczaj „szukania zajaczka”, czyli drobnych upominków lub słodyczy. Zajacek zostawia podarunki na **Śląsku, Pomorzu Zachodnim i w Wielkopolsce**. Przychodzi nad ranem w Wielką Niedzielę (w niektórych rejonach Polski – w Wielki Czwartek).

Zajacek jest wielkanocnym odpowiednikiem Świętego Mikołaja. Przynosi jednak skromniejsze prezenty. Wkłada je do specjalnego koszyczka albo chowa po całym domu lub ogrodzie, aby po zjedzonym śniadaniu dzieci mogły wyruszyć na małe poszukiwania. Ten zwyczaj wielkanocny przywędrował do Polski najprawdopodobniej z Niemiec i krajów anglosaskich. Tam szukanie podarunków od zajaczka od dawna jest bardzo popularne.

Przywołówki

Inną tradycją wielkanocną na **Kujawach** były tzw. przywołówki – zwyczaj obchodzony wieczorem w Niedzielę Wielkanocną. Na czym to polegało? Chłopcy z całej wsi zbierali się na centralnym placu. Następnie wspinali na podwyższenie (np. mur albo drzewo) i „przywoływali” okoliczne dziewczęta: wygłaszali dla nich wierszyki czy śpiewali piosenki. Czasami obdarowywali je także drobnymi prezentami, aby „wykupić” sobie ich sympatię.

Śmiergust

Śmiergust to bardzo podobny do śmigusa-dyngusa zwyczaj wielkanocny, jednak obchodzony w nieco innej formie. Odbywa się w Wielki Poniedziałek i występuje tylko na **Śląsku**, zwłaszcza w Wilamowicach.

Podczas śmiergusta chłopcy przebierają się w kolorowe stroje, zakładają kapelusze ozdobione bibułą i często zasłaniają twarze ręcznie wykonanymi maskami. Następnie zaczynają specjalny obrzęd. Przy dźwiękach muzyki chodzą od domu do domu, napotkane dziewczęta oblewają wodą, po czym wspólnie z nimi tańczą i śpiewają. Jak w przypadku tradycyjnego śmigusa-dyngusa – mokre panny mają mieć większe szanse na szybkie zamążpójście.

Siuda Baba

Siuda Baba to kolejna tradycja wielkanocna z **małopolski**. Jej korzeni należy szukać w pogańskich zwyczajach związanych z przepędzaniem zimy. Według legendy w świątyni w Lednicy Górnej mieszkała kiedyś kapłanka. Przez cały rok strzegła ognia i tylko raz w roku wychodziła z ukrycia, aby znaleźć następczynię i zabrać ją ze sobą. Dziewczęta chowały się wtedy w domach, ponieważ wybór kapłanki był ostateczny i nie można się było wykupić.

Obecnie święto Siudej Baby odbywa się w Poniedziałek Wielkanocny. Obchodzone jest wyłącznie w **Lednicy Górnej** oraz **Wieliczce** (choć tam w nieco zmienionej formie). Za kapłankę przebiera się młody mężczyzna. Maluje on całe ciało sadzą, zakłada korale z kasztanów, ziemniaków lub z drewna. Następnie wspólnie z orszakiem chodzi od domu do domu, aby zebrać jak najwięcej datków. Poczernienie twarzy przez Siudą Babę przynosi szczęście, a dziewczętom ma zwiastować szybkie zamążpójście.

Emaus

Emaus, czyli **odpust**, urządza się w **Polsce, Czechach i na Słowacji** w Poniedziałek Wielkanocny. U nas najsłynniejszy jest **odpust krakowski**. Organizowane są wówczas zabawy dla dzieci czy inne atrakcje, np. loterie dla całej rodziny. Wystawiane są także liczne stragany (zwłaszcza z zabawkami i słodyczami). Obecnie odpust pełni raczej funkcję rozrywkową. Jednak dawniej mieszkańcy wioski odbywali uroczysty spacer po wspólnie spędzonym dniu, a sama tradycja wielkanocna miała dla nich wymiar duchowy. Nazwa „Emaus” wzięła się bowiem od nazwy biblijnej wsi, do której zmierzał Jezus Chrystus, nierozpoznany nawet przez własnych uczniów. Kiermasz miał być uczczeniem pamięci o tej historii.

Rękawka

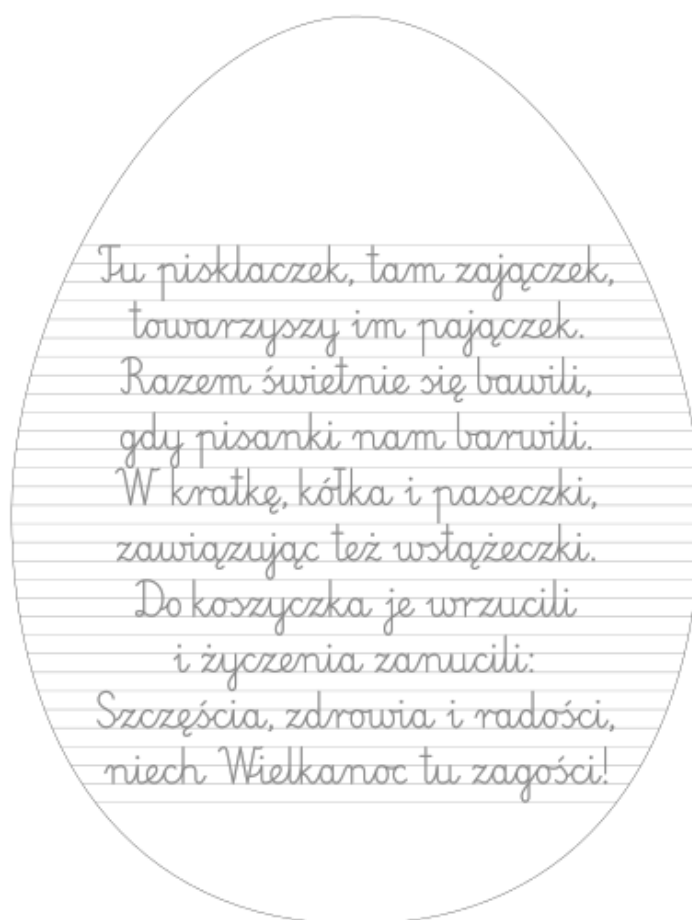
Kiedy kończy się Wielkanoc, nadchodzi rękawka – nadal żywy zwyczaj obchodzony w **Krakowie** we wtorek po Świętach. Nawiązuje do słowiańskiej tradycji Dziadów i trwa

przynajmniej od XVIII wieku. Dawniej na krakowski kopiec Kraka (który według legendy został własnoręcznie usypany przez lud – stąd nazwa „rękawka”) wspinali się zamożniejsi mieszkańcy miasta i podczas odpustu zrzucali w stronę biedoty żywność (np. jajka, obwarzanki, jabłka czy pierniki), a czasami nawet drobne monety. Obecnie rękawka wygląda z goła inaczej. Krakusy przychodzą na kopiec Kraka z okazji corocznego festynu, a jajka staczane są już tylko symbolicznie.

Zeszyt

Temat: Zwyczaje wielkanocne.

Napisz życzenia wielkanocne w zeszycie. Jak masz z tym kłopot, to przepisz te życzenia. Wykonaj do nich odpowiednią ilustrację – rysunek. **Złóż życzenia bliskiej osobie!**

2. Edukacja wczesnoszkolna: Mnożenie i dzielenie liczb przez 8. Analizowanie sposobów mnożenia $7 \cdot 8$, $8 \cdot 8$, $9 \cdot 8$.

- **Ćwiczenia – str.50**

Zeszyt

- **Temat: Mnożenie liczb przez 7, 8, 9.**

$7 \cdot 7 = \dots$

$3 \cdot 7 = \dots$

$6 \cdot 7 = \dots$

$9 \cdot 5 = \dots$

$6 \cdot 6 = \dots$

$8 \cdot 4 = \dots$

$6 \cdot 8 = \dots$

$5 \cdot 8 = \dots$

$7 \cdot 8 = \dots$

**3. Ed. muzyczna: Temat: Realizujemy wybrane ćwiczenia rytmiczne *tataizacją*.
Wprowadzenie taktu na 4. Utrwalamy na flecie podłużnym dźwięki si i la.**

Tataizacja to nauka realizacji zapisu rytmicznego za pomocą sylab rytmicznych.

Ćwiczenie 1

Wykonaj tataizacją poniższe schematy rytmiczne.

Ćwiczenie 2

Zagraj na flecie dźwięki si i la. Każdy wytrzymując (wyliczając) do 2.

Dźwięki mają podwójne nazwy:

Dźwięk si – H¹

Dźwięk la - A¹

Pamiętamy, że każdy dźwięk rozpoczynamy sylabą „tu”. Ćwiczymy przed lustrem, pamiętając, że od góry układamy lewą dłoń.

Ćwiczenie 3

Napisz ćwierćnuty w dwóch taktach.

Pomocne linki do gry na flecie:

<https://www.youtube.com/watch?v=MeGJuamKtQg>

<https://www.youtube.com/watch?v=REebnKzDjsY>

Źródło:

<http://www.kursnamuzyke.pl/szkola-podstawowa/muzyka-w-1-3/zapis-nutowy/tataizacja>

4. Ed. wczesnoszkolna: Legenda mapy. Określanie położenia obiektów geograficznych z wykorzystaniem nazw głównych kierunków. Uzupełnianie mapy konturowej kolorami, rysunkami i nazwami miast.

- **Podręcznik – część 4 – str. 20-23**
- **Ćwiczenia – część 4 – str. 19-20**

5. Ed. wczesnoszkolna: Wyroby ceramiczne i sposób ich wytwarzania. Lepienie z plasteliny lub z gliny figurki kurczątka lub zajączka wielkanocnego.

Wyroby ceramiczne – trwale produkty wykonane z odpowiednio przygotowanej masy, składające się przede wszystkim z gliny i wypalane w wysokiej temperaturze. Słowo ceramika pochodzi od greckiego keramos – co oznacza ziemię lub glinę. Początki ceramiki sięgają co najmniej kilkunastu tys. lat p.n.e. Jednym z wynalazków, które miały największy wpływ na upowszechnienie ceramiki było koło garncarskie.

Obejrzyj film - <https://youtu.be/asf-ZQjbVJA>

Przykłady ceramiki:

Swoje kurczątka wykonaj z plasteliny i pokaż do oceny.

Życzą uczniom i Rodzicom wychowawcy klas 2A i 2B.

6. Etyka: Wiosenne świętowanie

Witam Was serdecznie!

Już wiosna. Wiosną wszystko kwitnie i wzrasta.

Na dzisiejszych zajęciach porozmawiamy sobie o obdarowywaniu innych.

Popatrzcie na ilustracje. Zastanówcie się, komu podarowałibyście bukiet wiosennych kwiatów? Jakie to byłyby kwiaty? Narysujcie w zeszyte taki bukiet i podpiszcie komu go podarujecie, np. Dla kochanej mamusi

Życze Wam duzo zdrowia. Pozdrawiam Was serdecznie!